

Financial Report Readability and Stock Price Synchronicity: The Moderator Role of CEO Media Exposure

Ghodratolla Barzegar

* Assistant Professor of Accounting,
University of Mazandaran, Babolsar, Iran.

Mohsen Faghih

Ph.D. of Accounting, University of
Mazandaran, Babolsar, Iran.

Abstract

A significant part of capital market research is stock price synchronicity and its influencing factors. When considering these factors, financial report readability and CEO media exposure emerge as critical elements in fostering a conducive environment for conveying understandable information to the market. Therefore, this study examines how CEO media exposure influences the relationship between financial report readability and stock price synchronicity. In this context, we analyzed data from 99 firms spanning the years 2014 to 2021. Our findings are rooted in the components of the information environment, encompassing both information supply and demand. To address the endogeneity of financial report readability, we employed the 2SLS method. Findings showed that the financial report readability led to a decrease in stock price synchronicity. This relation was more pronounced in firms whose managers had greater media exposure. Additional tests revealed that, on the information supply side, low institutional ownership, and on the information demand side, companies characterized by higher information asymmetry imply greater growth opportunities and more significant agency problems. Furthermore, the effect of CEO media exposure on the relationship between financial report readability and stock price synchronicity was

* Corresponding Author: gh_barzegar@umz.ac.ir

How to Cite: Barzegar, Gh. Faghih, M. (2023). Financial Report Readability and Stock Price Synchronicity: The Moderator Role of CEO Media Exposure, *Empirical Studies in Financial Accounting*, 20(78), 117-153.

found to be strengthening. These findings underscore the valuable roles played by financial report readability and CEO media exposure in enhancing information quality and reducing the impact of unsystematic factors on stock price movements.

Keywords: Financial Report Readability, CEO Media Exposure, Stock Price Synchronicity, Information Environment, Information Demand And Supply.

1. Introduction

One area that has exacerbated the financial crisis on the capital market is the heightened sensitivity of stock prices to market and industry news relative to firm-specific information. In this regard, the phenomenon of stock price synchronicity has become a challenging keyword in economic, financial and accounting literature, especially in emerging markets. Wang (2014) considered it to have informativeness in the pricing process and compared it to a type of noise affecting both financial and non-financial decisions. Loughran and McDonald (2014) believe that the information environment plays a decisive role in creating and shaping stock price synchronicity. Therefore, this research aims to study the impact of financial reporting readability and CEO media exposure as components of the information environment and information communication tools on stock price synchronicity.

1.1. Research Questions

Does the CEO media exposure influence the relationship between financial reporting readability and stock price synchronicity?

Do components of an information environment (including information supply and demand) change the effect of CEO media exposure and financial reporting readability on stock price synchronicity?

2. Literature Review

2.1. Financial Report Readability and Stock Price Synchronicity

Bai et al. (2018) argued that when the cost of collecting and processing information is high, inexperienced investors may gather incomplete firm-specific information from stock price volatility and movements. They tend to rely on market or industry information, resulting in information inefficiency and risk within the market. On the other hand, when the financial reporting readability is high, the cost of processing and gathering information for investors is reduced by facilitating access, and stock returns synchronicity decreases.

2.1. CEO Media Exposure, Financial Report Readability, Stock Price Synchronicity

Liu and McConnell (2013) have stated that managers are more likely to abandon devaluation-based efforts after media criticism. They have argued that this effect can be attributed to negative media coverage regarding the imputation of shareholder value. Additionally, Cahan et al. (2020) have shown that CEO media exposure leads to an improvement in the quality of financial reporting because it exposes managers to the risk of lawsuits.

3. Methodology

The necessary data and information were gathered from the annual financial reports of firms listed on the stock exchange between 2014 and 2021, as well as from the Codal and RDIS databases. Additionally, the data related to stock price synchronicity was extracted from the database of the Financial Information Processing Center (Fipiran.com) at Tehran Securities Exchange Technology Management Co. Finally, 99 firms and 792 observations (year-firm) were screened and analyzed.

4. Results

The findings showed that financial report readability led to a decrease in stock price synchronicity. This relationship was more pronounced in firms whose managers had greater media exposure. Additional tests revealed that on the information supply side, low institutional ownership, and on the information demand side, companies with higher information asymmetry represent more growth opportunities and greater agency problems. Additionally, the effect of CEO media exposure on the relationship between financial reporting readability and stock price synchronicity was strengthened.

5. Discussion

The findings showed that the improvement of the readability index causes the weight of firm-specific information on the stock price to exceed that of market and industrial information, leading to a reduction in the phenomenon of stock price synchronicity. Additionally, CEO media exposure has strengthened the relationship between financial report readability and stock price synchronicity. In other words, the readability of financial reporting in firms with higher media coverage has intensified the stock price synchronicity. The interpretation of these results is that managers use media tools to mark the quality of financial reporting and take steps towards reliable and useful information due to the risks that the media may create for them. Therefore, the CEO media exposure can be considered as one of the new tools and mechanisms of information sources in the emerging market of Iran, which has informational content. Robust tests also demonstrated that, in terms of information supply, firms with a low percentage of institutional shareholders, and in terms of information demand, firms with higher growth opportunities and greater agency problems observed a more pronounced effect of CEO media exposure on the relationship between readability and stock price synchronicity. Based on these results, institutional shareholders can be considered as a tool for supplying and transmitting information to the market. Also, the growth opportunities and representation problems can also be counted among the factors that affect the demand for information.

6. Conclusion

These findings reiterate the beneficial role of financial report readability and CEO media exposure as examples of information quality, reducing the influence of unsystematic factors on stock price movements.

خوانایی گزارشگری مالی و هم زمانی قیمت سهام: نقش تعدیل گر پوشش رسانه‌ای مدیر عامل

استادیار گروه حسابداری، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

* قدرت الله برزگر

دکتری حسابداری، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

محسن فقیه

چکیده

هم زمانی قیمت سهام و عوامل مؤثر بر آن، بخش مهمی از پژوهش‌های بازار سرمایه را تشکیل داده است. در تبیین این عوامل، نقش خوانایی گزارشگری مالی و پوشش رسانه‌ای مدیر عامل در ایجاد بستری مطلوب برای مخابرۀ اطلاعات قابل فهم به بازار مهم هستند. به همین خاطر و از جهت اهمیت تأثیرگذاری این عوامل، پژوهش حاضر در صدد است تا تأثیر خوانایی گزارشگری مالی بر هم زمانی قیمت سهام را با توجه به نقش پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بررسی نماید. در همین راستا، اطلاعات ۹۹ شرکت طی دوره ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰ تا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. همچنین، نتایج بر مبنای اجزای محیط اطلاعاتی شامل عرضه و تقاضای اطلاعات توسعه داده شده و درون‌زایی خوانایی گزارشگری مالی به روش 2sls آزمون شده است. یافته‌ها نشان داد که خوانایی گزارشگری مالی منجر به کاهش هم زمانی قیمت سهام شده و این رابطه در شرکت‌هایی که پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بیشتر است، بارزتر بوده و آن را تقویت کرده است. آزمون‌های تکمیلی نشان داد که از جنبه عرضه اطلاعات، مالکیت نهادی کمتر و در سمت تقاضای اطلاعات، بنگاه‌های با عدم تقارن اطلاعاتی بالاتر یعنی فرسته‌های رشد زیاد و مشکل نمایندگی بیشتر، تأثیر پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بر ارتباط بین خوانایی گزارشگری مالی و هم زمانی قیمت سهام تشدید شده است. این یافته‌ها تأکیدی بر نقش سودمند خوانایی گزارشگری مالی و پوشش رسانه‌ای مدیر عامل به عنوان مصادیق کیفیت اطلاعات و کاهش نقش عوامل غیرسیستماتیک در رفتار حرکتی قیمت سهام است.

کلیدواژه‌ها: خوانایی گزارشگری مالی، پوشش رسانه‌ای مدیر عامل، هم زمانی قیمت سهام، محیط اطلاعاتی، عرضه و تقاضای اطلاعات.

مقدمه

همسویی بیشتر قیمت سهام با اخبار بازار و صنایع در مقایسه با اطلاعات خاص شرکت‌ها، یکی از بسترها بوده که بحران‌های مالی را در بازار سرمایه تشیدید کرده است.^۱ در همین راستا، مفهوم همزمانی قیمت سهام^۲ به کلیدوازه‌ای چالش‌برانگیز در ادبیات اقتصادی، مالی و حسابداری بهویژه در بازارهای نوظهور تبدیل گردیده است. چراکه (Wang 2014) این پدیده را از یک سو دارای آگاهی‌بخشی در فرآیند قیمت‌گذاری و از سوی دیگر به نوعی پارازیت و عامل اختلال^۳ در تصمیم‌گیری‌های مالی و غیرمالی تشبیه کرده است. مرور ادبیات مالی و حسابداری نشان می‌دهد که گستره پژوهش‌های مرتبط با همزمانی قیمت سهام را می‌توان در قالب ویژگی‌های کمی و کیفی شرکت‌ها مانند گزارشگری مالی متهرانه (Feng et al., 2019؛ رضازاده و بکسلو، ۱۳۹۳)، کیفیت حسابرسی (Gul et al., 2010؛ همتی و همکاران، ۱۳۹۴)، افشاء (Zhang and Niu, 2015)، فلاحزاده و همکاران، ۱۳۹۶)، قابلیت مقایسه صورت‌های مالی (Ahmed et al., 2017)، فروغی و قاسم‌زاد، Gangadharan and Bai et al., 2018)، خوانایی گزارشگری مالی (Padmakumari, 2023؛ باغمیان و همکاران، ۱۴۰۱)، ویژگی‌های نظارتی و کنترلی مانند ترکیب و خصوصیات هیئت‌مدیره (Trong et al., 2021)، ساختار مالکیت (Butar, 2019)، همتی و همکاران، ۱۳۹۴)، ارتباط سیاسی و پوشش رسانه‌ای مدیر عامل (Li et al., 2018)، فخاری و همکاران، ۱۴۰۰)، ویژگی‌های فرهنگی مانند سواد مالی (Liu and Zhang, 2017) ویژگی‌های روانشناسی مانند اعتماد اجتماعی و احساسات (Qiu et al., 2019) (Qiu et al., 2019) طبقه‌بندی نمود^۴ که برآیند آن‌ها نشان می‌دهند که محیط اطلاعاتی^۵، محور مشترک در تبیین همزمانی قیمت سهام بوده است. (Loughranv and McDonald 2014)

۱. اشاره به بحران مالی سال‌های ۱۹۲۹ و ۲۰۰۷ دارد که به ترتیب از بازار پولی (بانک‌ها) و بازار فیزیکی (املاک) به بازار سرمایه منتقل شد.

2. Stock Price Synchronicity

3. Noise

۴. این لیست نمونه‌ای از پژوهش‌های انجام شده بوده و ممکن است همه آن‌ها را در بر نگیرد.

5. Information Environment

که محیط اطلاعاتی شرکت‌ها نقش تعیین‌کننده‌ای در ایجاد و شکل‌دهی هم‌زمانی قیمت سهام ایفا می‌کند. سازوکاری که ممکن است رفتار حرکتی قیمت سهام را از اطلاعات خاص شرکت‌ها به سمت اخبار بازار و صنایع تغییر دهد؛ بنابراین، هدف پژوهش حاضر مطالعه تأثیر خوانایی گزارشگری مالی و پوشش رسانه‌ای مدیر عامل به عنوان مؤلفه‌های محیط اطلاعاتی و ابزارهای مخابرۀ اطلاعات بر هم‌زمانی قیمت سهام است.

خوانایی گزارشگری مالی^۱ به واسطه بازخوردهای متفاوتی که نسبت به صورت‌های مالی به عنوان یکی از ابزارهای ارتباطی شرکت‌ها بهویژه بعد از چالش‌هایی که اعتماد اجتماعی به اطلاعات حسابداری را تضعیف کرده، در کانون توجه قرار گرفته است. به اعتقاد (Inger et al., 2018) این سازه به رهنمود و پارادایمی در رابطه با شفافیت و مستندسازی ارائه و افشاء اطلاعات به بازار و همچنین معیاری برای استفاده کنندگان جهت پردازش و تفسیر اطلاعات مبدّل گشته و مورد توجه نهادهای سیاست‌گذار و قانون‌گذار قرار گرفته است^۲. مرور ادبیات پژوهش نشان می‌دهد که یک توافق کلی درباره اینکه گزارش‌های مالی خوانایی نیستند، وجود دارد که تابع عوامل گوناگونی است (Schroeder, 2002; 2011; Lehavy et al., 2018). به عنوان نمونه، (Bai et al., 2018) دلیل آن را شناسایی گلوگاه‌ها توسط نهادهای قانونی و رسمی به واسطه ارائه اطلاعات شفاف و خوانایی توسط مدیران دانسته‌اند که تمایل آن‌ها را به انتشار گزارش‌های مالی پیچیده و مبهم افزایش می‌دهد. چنین وضعیتی به اعتقاد Bloomfield(2002) منجر به دشواری در تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات توسط بازیگران بازار می‌شود. چراکه ارائه این‌گونه گزارش‌ها نیازمند سرمایه‌گذارانی است که زمان و تلاش بیشتری را جهت استخراج، پردازش و درک اطلاعات صرف نمایند. (Bai et al., 2018) معتقدند زمانی که هزینه پردازش اطلاعات به واسطه دشواری در خوانایی گزارشگری مالی بالا باشد، تمایل سرمایه‌گذاران به استفاده از اطلاعات موجود در بازار یا صنعت افزایش‌یافته و هم‌زمانی قیمت سهام بیشتر می‌شود. این

1. Financial Report Readability

۲. کمیسیون بورس اوراق بهادار (SEC) یکی از اولین نهادهایی بوده است که رهنمودهای خاصی را برای خوانایی گزارش‌های مالی تدوین کرده است.

در حالی است که خوانایی گزارشگری مالی، دستیابی و درک اطلاعات خاص شرکت‌ها را تسهیل نموده و اطلاعات مفیدی را در سطح شرکتی برای استفاده کنندگان فراهم آورده و هم‌زمانی قیمت سهام را کاهش می‌دهد.

در ادبیات حسابداری و مالی از پوشش رسانه‌ای مدیرعامل^۱ به عنوان مؤلفه‌ای که به طور هم‌زمان خوانایی گزارشگری مالی و هم‌زمانی قیمت سهام را تحت تأثیر قرار می‌دهد، یاد شده است. Cahan et al., (2020) معتقدند که پوشش رسانه‌ای مدیرعامل منجر به ارتقای کیفیت گزارشگری مالی می‌شود. آن‌ها نشان داده‌اند که پوشش رسانه‌ای از طریق افزایش ریسک دعاوی حقوقی مدیران، منجر به بهبود کیفیت گزارشگری مالی می‌شود. به همین جهت، از پوشش رسانه‌ای مدیرعامل به واسطه نقشی که در کنترل منافع شخصی مدیران از طریق افشاء سوء مدیریت‌ها، جبهه‌گیری‌ها و همچنین کاهش عدم تقارن اطلاعاتی دارد، به عنوان سازوکار بیرونی حاکمیت شرکتی یاد شده است (Lo et al., 2017). مطابق با نظریه علامت‌دهی، زمانی که محیط اطلاعاتی با ابهام و عدم اطمینان روبرو است، پوشش رسانه‌ای می‌تواند ابزاری جایگزین برای افشاء اطلاعات ناقص قلمداد شود (Nguyen, 2015)؛ بنابراین، به نظر می‌رسد که این ابزار منجر به تغییر منابع گردآوری اطلاعات برای سرمایه‌گذاران شده و بازده سهام را تحت تأثیر قرار دهد. با این وجود، در ادبیات حسابداری و مالی، دیدگاه یکسانی در رابطه با اثرات پوشش رسانه‌ای مدیرعامل بر بازار وجود ندارد. از یک طرف، Joe et al., (2009) معتقدند که پوشش رسانه‌ای نقش غیرمستقیمی در فرآیند قیمت‌گذاری سهام ایفا می‌کند. یا این که Bond et al., (2012) نشان داده‌اند که افشاء اطلاعات از طریق پوشش رسانه‌ای سبب می‌شود تا قیمت سهام تحت تأثیر اطلاعات خاص شرکت‌ها قرار گرفته و از تغییرات ناگهانی آن‌ها جلوگیری گردد. Peress (2014) نیز معتقد است که پوشش رسانه‌ای مدیرعامل منجر به کاهش نوسان روزانه سهام شده و امکان پیش‌بینی قیمت سهام بهبود می‌یابد. همچنین، Li et al., (2018) نیز نشان داده‌اند که پوشش رسانه‌ای مدیرعامل سبب می‌شود تا قیمت سهام همگام

و هم‌زمان با اطلاعات خاص شرکت‌ها حرکت کرده و هم‌زمانی قیمت سهام کاهش یابد. در طرف دیگر، پژوهش‌هایی وجود دارند که نشان داده‌اند پوشش رسانه‌ای بر هم‌زمانی قیمت سهام تأثیر مستقیم دارند. در این راستا، Joe et al., (2009) معتقد‌ند که مدیران به دلیل واهمه از رویکرد انتقادی رسانه‌ها تمایل کمتری به حضور در دیدگان عمومی دارند. موضوعی که انتظار می‌رود بر قیمت سهام اثر معکوس داشته باشد. به بیان دیگر، شرکت‌های در معرض پوشش رسانه‌ای، دارای بازده مورد انتظار پایین افزایش تفاوت قیمت پیشنهادی خرید و فروش، افزایش دفعات ریسک سقوط قیمت سهام و همچنین مومنتوم قیمتی هستند. چنین یافته‌هایی دلالت بر این موضوع دارند که پوشش رسانه‌ای، ارزش اقتصادی اطلاعات را متأثر ساخته و قیمت سهام را تغییر می‌دهد.

با توجه به آنچه گفته شد، از یکسو انتظار می‌رود که خوانایی گزارشگری مالی بتواند در ایجاد بستری مطلوب برای مخابره اطلاعات قابل فهم به بازار مؤثر بوده و مبنای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران را تغییر دهد. بدین صورت که کاهش خوانایی سبب می‌شود تا تقاضا برای گردآوری اطلاعات خاص شرکت‌ها کاهش یافته و سرمایه‌گذاران نیازهای اطلاعاتی خود را از منابع دست دوم و اطلاعات بازار و صنایع برآورده سازند که بر هم‌زمانی قیمت سهام تأثیر مستقیم دارد. این در حالی است که گزارش‌های مالی خواناتر، هزینه گردآوری و پردازش اطلاعات را در سطح بنگاه پایین آورده و وزن اطلاعات خاص شرکت را در کشف قیمت سهام افزایش داده و به دنبال آن هم‌زمانی قیمت سهام را کاهش می‌دهد. از سوی دیگر، انتظار می‌رود که پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بتواند جنبه‌های گزارشگری و همچنین رفتار حرکتی قیمت سهام شرکت‌ها را تحت تأثیر قرار دهد. به بیان دیگر، زمانی که مدیران در معرض رسانه‌ها قرار می‌گیرند، اطلاعات آن‌ها محتوای آگاهی‌بخشی پیدا کرده و قیمت سهام کمتر به سایر اخبار موجود در بازار و صنایع واکنش نشان داده و تابع اطلاعات خاص شرکتی باشد که ممکن است این رویه در راستای علامت‌دهی به بازار تفسیر شود. چراکه پوشش رسانه‌ای منجر به شفافیت شده و موجب می‌شود تا بنگاه‌ها به واسطه وجود ریسک دعاوی در راستای اطلاعات قابل اتکا گام بردارند؛

بنابراین، پژوهش حاضر در صدد است تا تأثیر خوانایی گزارشگری مالی، پوشش رسانه‌ای مدیر عامل و هم زمانی قیمت سهام را مورد مطالعه قرار داده و همچنین برای تقویت و تحکیم یافته‌ها و بر اساس این دیدگاه که محیط اطلاعاتی شرکت‌ها بر چگونگی ارائه و انتشار اطلاعات به بازار مؤثر است، دو ویژگی سرمایه‌گذاران نهادی و عدم تقارن اطلاعاتی به لحاظ عرضه و تقاضای اطلاعات به عنوان اجزای یک محیط اطلاعاتی مورد آزمون قرار گرفته‌اند.

در هر حال، اهمیت این پژوهش از چند جنبه قابل تبیین است. اول، بازنگری پژوهش‌های داخلی بیانگر این بوده که اگرچه هم زمانی قیمت سهام به واسطه خوانایی گزارشگری مالی (باغومیان و همکاران، ۱۴۰۰) و پوشش رسانه‌ای مدیر عامل (فخاری و همکاران، ۱۴۰۰) به صورت جداگانه بررسی شده است، اما شواهد اندکی در رابطه با اثر هم زمان آن‌ها در مورد عملکرد و رفتار حرکتی قیمت سهام وجود دارد که پژوهش حاضر در صدد است تا این شکاف پژوهشی را پوشش داده و از این طریق موجب بسط و غنای ادبیات تئوریکی مربوط به پژوهش‌های بازار شود. دوم، از آنجایی که بیشتر مطالعات این حوزه در بازارهای توسعه یافته انجام شده است، شواهد جدید در بازارهای نوظهور مانند ایران که محدودیت‌ها و بازدارنده‌های بیشتری درباره نقش اطلاعات خاص شرکتی بر قیمت سهام وجود دارد، می‌تواند سودمند باشد. سوم، از آنجایی که ظرفیت افراد برای پردازش اطلاعات محدود بوده، درنتیجه شرکت‌ها می‌توانند با تمرکز بر ارائه اطلاعات خوانا و پوشش رسانه‌ای، بخشی از ریسک اطلاعاتی سرمایه‌گذاران را کاهش داده و آن‌ها را در قیمت سهام منعکس نمایند. علاوه بر این، ضرورت این پژوهش نیز از چندین بعد قابل بررسی است. اول، از آنجایی که در بازار ایران تحلیلگران بسیار کمی وجود داشته و در سال‌های اخیر نیز در رابطه با ریسک و بازدهی، نوسان‌های غیرعادی و قابل ملاحظه‌ای شکل گرفت، خوانایی و پوشش رسانه‌ای می‌تواند جایگزین و معیاری در ارائه و افشاء اطلاعات شرکتی قلمداد شده و بخشی از ریسک غیرسیستماتیک سهام را پوشش دهد. دوم، شفافیت اطلاعات مالی در بازار ایران بسیار پایین بوده و یکی از معضلات آن تلقی می‌شود و طبق

آمار شفافیت بین‌الملل^۱ در سال ۲۰۲۲، رتبه ایران در بین ۱۸۰ کشور، ۱۴۷ بوده است که ممکن است ناشی از ضعف محیط اطلاعاتی باشد. سوم، رسانه‌ها می‌توانند به عنوان شاخص توجه سرمایه‌گذاران به ویژه در بازار نوظهوری مانند ایران که محیط حقوقی و نهادی به نسبت ضعیفی دارد، نقش بر جسته‌ای را در مخابره اطلاعات ایفا کرده و به عنوان یک مؤلفه مؤثر حاکمیت شرکتی بیرونی مطرح شوند. چهارم، امروزه با توجه به پیشرفت فناوری، عصر دیجیتال و همچنین گسترش شبکه‌های مجازی، تمرکز بازیگران بازار به سمت رسانه‌ها بیشتر معطوف شده است. به ویژه آن‌که مدیران ممکن است منافع و هزینه شخصی خود را در پوشش رسانه‌ای لحاظ کرده و بازاری مناسب برای معرفی شرکت، محصولات و ارتقای خود ایجاد نموده و تمرکز و توجه سرمایه‌گذاران را به سمت اطلاعات خاص شرکت‌ها هدایت کنند. در پایان، با توجه به این موضوع که در ایران اخبار مربوط به شخصیت‌ها اهمیت فراوانی دارد، درنتیجه، مدیران عامل شرکت‌ها نیز به عنوان یکی از شخصیت‌های مهم و تأثیرگذار حوزه سیاسی، اقتصادی و تجاری از این قاعده مستثنی نیستند؛ بنابراین با توجه به اهمیت و ضرورت پیش‌گفته، پژوهش حاضر در صدد مطالعه خوانایی گزارشگری مالی، پوشش رسانه‌ای مدیرعامل و هم‌زمانی قیمت سهام است.

پس در ادامه، ساختار پژوهش به صورت زیر دنبال می‌شود. در ابتدا ادبیات و مبانی نظری پژوهش مطرح می‌شود و بعداز آن فرضیه و روشنانسی پژوهش ارائه شده و سپس داده‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و درنهایت پس از ارائه یافته‌ها و تقویت آن‌ها، نتیجه‌گیری و پیشنهادها ارائه می‌شود.

پیشنهاد پژوهش

خوانایی گزارشگری مالی و هم‌زمانی قیمت سهام
 قیمت سهام یک شرکت تعامل اطلاعات خاص واحد تجاری و همچنین اطلاعات عمومی مانند بازده بازار و بازده صنعت است. بر اساس دیدگاه (Roll 1988)، بازده سهام شرکت

1. Transparency International

از ترکیب بازده بازار و صنعت در یک دامنه معین مشخص می شود و آن بخش از بازده سهام که توسط اطلاعات در سطح بازار یا صنعت توضیح داده نمی شود تا حد زیادی به اطلاعات خاص شرکت نسبت داده می شود. در همین راستا، مرور ادبیات حسابداری و مالی نیز این دیدگاه را تأیید می کنند که تزریق اطلاعات خاص شرکت به بازار، هم زمانی بازده سهام را کاهش می دهد (Durnev et al., 2003; Piotroski et al., 2004; Haggard et al., 2008; Gul et al., 2010; Crawford et al., 2012; Kim and Shi, 2012; Dong et al., 2013). به عنوان نمونه، Kim and Shi (2012) نشان داد که بهبود گزارش های تحت استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، ترکیب بیشتر اطلاعات خاص شرکت را در قیمت سهام تسهیل نموده و هم زمانی قیمت سهام کاهش می یابد. همچنین، Dong et al. (2013) نیز به نتایج یکسانی تحت زبان گزارشگری تجارت توسعه پذیر¹ دست یافتند. استدلال آنها براین اساس است که XBRL ضمن اینکه گزارش های مالی را استاندارد و خوانا می سازد، هزینه کسب اطلاعات را کاهش داده و جذب چنین اطلاعاتی را در بازار آسان می سازد. در مقابل، Miller (2010) دشواری در خوانایی گزارش های مالی را عاملی می داند که هزینه پردازش اطلاعات را افزایش داده و سبب می شود تا سرمایه گذاران خرد از این گزارش ها اجتناب نمایند. علاوه براین، Kim et al., (2015) نیز دریافتند که ارائه گزارش های پیچیده موجب می شود تا مدیران اطلاعات نامطلوب را از سرمایه گذاران پنهان نمایند. در چنین شرایطی نمی توان انتظار داشت که اطلاعات به طور کامل در قیمت سهام انعکاس یابد.

Hutton et al., (2009) اعتقاد داشته اند خوانایی پایین گزارش های مالی منجر به نگهداشت اخبار نامطلوب می شود. از آنجایی که نگهداشت این گونه اخبار ظرفیت و محدودیت خاصی دارد، ابیشت بیش از حد آن رسیک سقوط قیمت سهام را ایجاد می کند. همچنین، Loughran and McDonald (2014) استفاده از اصطلاحات نامشخص و واژگان دارای قدرت معنایی ضعیف را با نوسان زیاد بازدهی مرتبط دانسته اند. این شرایط سبب می شود تا منابع گردآوری اطلاعات توسط سرمایه گذاران، از سازو کارهای شرکتی به سوی

1. Extensible Business Reporting Language (XBRL)

کanal‌های بازار و صنایع تغییر جهت دهنده. چون که سرمایه‌گذاران ظرفیت پردازش اطلاعات محدودی داشته و زمانی که گزارش‌های مالی، خواسته‌های آنها را برآورده نسازند، نیازهای اطلاعاتی خود را از سایر مراجع اطلاعاتی بازار جمع‌آوری می‌کنند (Sims, 2005). این در حالی است که Ertugrul et al., (2017) معتقدند، پیچیدگی در خوانایی منجر به ریسک اطلاعاتی و به دنبال آن اختلال در توانایی سرمایه‌گذاران برای تحلیل اطلاعات می‌شود. همچنین، Gangadharan and Padmakumari (2023) نیز بیان داشته‌اند که خوانایی گزارش‌های مالی سبب می‌شود تا عملکرد بازارهای سرمایه به‌واسطه کارایی اطلاعات، شفاف گردد. Bai et al., (2018) نیز بیان داشته‌اند زمانی که هزینه گردآوری و پردازش اطلاعات بالا باشد، سرمایه‌گذاران کم یا بی تجربه، اطلاعات خاص شرکت‌ها را به‌طور ناقص از نوسان و حرکت قیمت سهام گردآوری کرده و تمایل آنها به استفاده از اطلاعات موجود در بازار یا صنعت افزایش می‌یابد. این بدین معنا بوده است که بازار در چنین مواردی نمی‌تواند از لحاظ اطلاعاتی کارا بوده و ریسک اطلاعاتی دارد. در مقابل، هنگامی که خوانایی گزارشگری مالی بالا می‌باشد، هزینه پردازش و گردآوری اطلاعات توسط سرمایه‌گذاران به‌واسطه تسهیل سطح دسترسی کمتر شده و هم‌زمانی بازده سهام کاهش می‌یابد. Loughran and McDonald (2014) از خوانایی گزارشگری مالی و ویژگی‌های متنی و نگارشی آن به عنوان سازوکاری یاد کرده‌اند که دارای ارزش و محتوای اطلاعاتی بوده و از طریق تعدیل پراکندگی پیش‌بینی تحلیلگران، احتکار^۱ و اباحت اطلاعات توسط شرکت‌ها و به دنبال آن هم‌زمانی قیمت سهام را کاهش می‌دهد.

بنا به آنچه گفته شد، انتظار می‌رود خوانایی پایین گزارشگری مالی منجر به احتکار و اباحت اطلاعات در شرکت‌ها شده و سرمایه‌گذاران جهت گردآوری اخبار به سایر کanal‌های اطلاعاتی مانند بازار و صنایع روی آورده و کمتر به اطلاعات خاص شرکت‌ها تکیه نمایند که این امر منجر به افزایش هم‌زمانی قیمت سهام می‌شود. در حالی که خوانایی بالاتر گزارشگری مالی سهم و وزن اطلاعات خاص شرکت‌ها را در قیمت سهام افزایش

1. Hoarding

داده و منجر به کاهش این پدیده می شود. درنتیجه، فرضیه اول این پژوهش بدین صورت است:

فرضیه یک: خوانایی گزارشگری مالی بر هم زمانی قیمت سهام تأثیر معکوس دارد.

خوانایی گزارشگری مالی، پوشش رسانه‌ای مدیر عامل و هم زمانی قیمت سهام رسانه‌ها می‌توانند نقش مهمی در گزارش‌دهی اخبار شرکت‌ها و به طور بالقوه تغییر شیوه‌های مدیریت نادرست شرکت‌ها ایفا کنند (Teng and Yang, 2021). پوشش رسانه‌ای مدیر عامل می‌تواند شاخص توجه سرمایه‌گذاران باشد و شرکت را در کانون توجه ویژه عموم قرار دهد و بر تصمیم‌گیری مدیران تأثیر بگذارد (Hillert et al., 2014). مرور مطالعات مالی و حسابداری، شواهدی از نقش حاکمیت شرکتی رسانه‌ها ارائه می‌دهند. به عنوان نمونه، Joe et al., (2009) نشان داده‌اند که فشار رسانه‌ها سبب می‌شود تا فعالیت‌های اصلاحی در زمینه ضعف هیئت‌مدیره مانند تغییر مدیر عامل و رئیس هیئت‌مدیره، افزایش مدیران مستقل در هیئت‌مدیره و کاهش استفاده از هیئت‌مدیره‌های طبقه‌بندی‌شده، سریع‌تر انجام شود. یا این که Liu and McConnell (2013) بیان داشته‌اند که مدیران به احتمال زیاد پس از انتقادهای رسانه، تلاش‌های مبتنی بر کاهش ارزش را کنار گذاشته و چنین استدلال کرده‌اند که این اثر را می‌توان به انتشار اخبار منفی رسانه در مورد تحمیل کاهش ارزش به سهام‌دران نسبت داد. در همین راستا، Dai et al., (2015) نیز دریافته‌اند که سود معاملات مبتنی بر اطلاعات محروم‌انه به طور معکوس با پوشش رسانه‌ای دوره گذشته در ارتباط است که با انتشار گستره‌تر یک ابزار انتظامی و کنترلی محسوب می‌شود. همچنین، Cahan et al., (2020) نشان داده‌اند که پوشش رسانه‌ای مدیر عامل به جهت آن که مدیران را در معرض ریسک دعاوی حقوقی قرار می‌دهد، منجر به بهبود کیفیت گزارشگری مالی می‌شود. همچنین، آن‌ها این موضوع را نیز مطرح کرده‌اند که پوشش رسانه‌ای مدیر عامل می‌تواند به طور غیر مستقیم، نقش حاکمیت شرکتی را از طریق حسابرسی ایفا نماید. بدین صورت که حسابرسان به دلایل مالی و حسن شهرت این انگیزه را دارند تا گزارش‌های مالی فرصت‌طلبانه صاحب‌کاران را محدود کنند تا از ریسک

حسابرسی را کاهش دهنده؛ بنابراین، اگر حسابرسان حق الزحمه خود را در پاسخ به پوشش بیشتر رسانه‌ای افزایش دهنده، حداقل بخشی از حق الزحمه بالاتر، نشان‌دهنده تلاش بیشتر برای بهبود کیفیت گزارشگری مالی است. درنتیجه، فرضیه دوم این پژوهش به صورت زیر تدوین شده است:

فرضیه دوم: پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بر ارتباط بین خوانایی گزارشگری مالی و هم‌زمانی قیمت سهام تأثیر دارد.

روش^۱

فرآیند انتخاب شرکت‌ها در جدول ۱ ارائه شده است. داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز از گزارش‌های مالی سالیانه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر بین سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰ و از پایگاه‌های اطلاعاتی کдал، کتابخانه مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی گردآوری شده‌اند. این در حالی است که برای اندازه‌گیری برخی از متغیرها مانند انحراف معیار سود عملیاتی از اطلاعات سال ۱۳۸۸ نیز استفاده شده است. همچنین، داده‌های مربوط به محاسبه هم‌زمانی قیمت سهام از پایگاه اطلاعاتی مرکز پردازش اطلاعات مالی شرکت مدیریت فناوری بورس تهران (Fipiran.com) استخراج شده و شرکت‌هایی که بیش از سه ماه وقفه معاملاتی داشته‌اند، حذف شده‌اند. در پایان، ۹۹ شرکت و ۷۹۲ مشاهده (سال-شرکت) غربال شده و تحلیل گردیده‌اند.

جدول ۱. فرآیند غربالگری داده‌ها

ردیف	محدودیت اعمال شده	تعداد
۱	تعداد کل شرکت‌ها تا پایان سال ۱۳۹۹	۶۱۷
۲	شرکت‌هایی که طی دوره پژوهش از بورس اوراق بهادر خارج شده‌اند	(۷۷)
۳	شرکت‌هایی عضو گروه مالی، واسطه‌گری، بانک و بیمه	(۵۳)
۴	شرکت‌هایی که بعد از سال ۱۳۹۲ پذیرش شده‌اند	(۱۳۲)
۵	شرکت‌هایی که پایان سال مالی آن‌ها پایان اسفندماه نیست	(۹۲)

ردیف	محدودیت اعمال شده	تعداد
۶	شرکت هایی که اطلاعات آنها در دسترس نبوده است	(۱۶۴)
۷	نمونه نهایی	۹۹

جهت آزمون فرضیه ها به پیروی از پژوهش (Bai et al., 2018) از الگوهای زیر استفاده شده است.

الگوی (۱)

$$SYNCH_{it} = \beta_0 + \beta_1 FOG_{it-1} + \beta_2 VOL_{it-1} + \beta_3 ROA_{it-1} + \beta_4 LEV_{it-1} + \beta_5 MTB_{it-1} + \beta_6 EVOL_{it-1} + \beta_7 LMC_{it-1} + \beta_8 ACCR_{it-1} + \sum YEAR + \sum INDUSTRY + \varepsilon$$

الگوی (۲)

$$SYNCH_{it} = \beta_0 + \beta_1 FOG_{it-1} + \beta_2 Media_{it-1} + \beta_3 FOG_{it-1} * Media_{it-1} + \beta_4 VOL_{it-1} + \beta_5 ROA_{it-1} + \beta_6 LEV_{it-1} + \beta_7 MTB_{it-1} + \beta_8 EVOL_{it-1} + \beta_9 LMC_{it-1} + \beta_{10} ACCR_{it-1} + \sum YEAR + \sum INDUSTRY + \varepsilon$$

در ادامه، چگونگی اندازه گیری متغیرهای الگوها توضیح داده می شوند.
هم زمانی قیمت سهام (SYNCH) بیانگر میزان تعامل و وابستگی قیمت سهام با معیارهای بازار و صنعت می باشد. در این پژوهش جهت سنجش هم زمانی قیمت سهام از بازده های هفتگی سهام استفاده شده است. مشابه با پژوهش (Li et al., 2018) این متغیر در دو مرحله اندازه گیری می شود. در مرحله اول، بازده هفتگی خاص برای هر شرکت α در صنعت k در هفته t به طور جداگانه با استفاده از الگوی ۳ که مدل بازار نام دارد، اندازه گیری شده است:

الگوی (۳)

$$R_{ikt} = \alpha_i + \beta_i R_{mt} + \lambda_i R_{kt} + \varepsilon_{it}$$

که در آن: R_{ikt} برابر است با بازده سهام شرکت i در صنعت k در هفته t ، R_{mt} برابر است با میانگین بازده بازار در هفته t و R_{kt} برابر است با بازده صنعت در هفته t . در مرحله دوم،

همزمانی قیمت سهام با استفاده از ضریب تعیین به دست آمده برای هر شرکت در مرحله یک طبق رابطه ۱ محاسبه می شود:

$$SYNCH = LOG\left(\frac{R^2}{1-R^2}\right) \quad \text{رابطه (۱)}$$

براین اساس، ضریب تعیین بخشی از تغییرات و نوسان بازده شرکت‌ها بوده که توسط عوامل بازار یا صنعت توضیح داده می‌شود و در پژوهش‌های مختلف به عنوان سنجه هم‌زمانی قیمت سهام به کار گرفته می‌شود. مقدار $\frac{R^2}{1-R^2}$ بیانگر نسبت ریسک سیستماتیک به ریسک غیرسیستماتیک می‌باشد. در ادبیات پژوهش (Durnev et al., 2003; Bai et al., 2018; Li et al., 2018) هر چه این مقدار بالاتر باشد بیانگر این است که بازده سهام شرکت به شدت همسو با بازده بازار و صنعت نوسان و حرکت نموده که بیانگر این است اطلاعات خاص کمتری در قیمت سهام منعکس شده است.

برای سنجش خوانایی گزارشگری مالی (READ) نیز از شاخص فوگ استفاده شده است. این شاخص که از رشته ادبیات و زبان‌شناسی گرفته شده است، اولین بار توسط لی و همکاران (۲۰۰۸) وارد ادبیات حسابداری گردیده و به عنوان معیار خوانایی گزارشگری مالی در پژوهش‌های مختلف، ارتباط آن با پایداری سود (Li, 2008)، کارایی سرمایه‌گذاری (Biddle et al., 2009)، قضاوت درباره قیمت به موقع (Callen et al., 2013)، ریسک سقوط قیمت سهام (Kim et al., 2015)، مدیریت سود (Lo et al., 2017) بررسی شد. این شاخص تابعی از دو متغیر طول جمله (بر حسب کلمات) و کلمات پیچیده (تعداد کلمات با سه یا چند بخش) است. در این پژوهش به جهت شکل استاندارد صورت‌های مالی، از گزارش هیئت‌مدیره به عنوان یکی از اجزای گزارش‌های مالی، جهت محاسبه شاخص فوگ استفاده شده و طبق رابطه ۲ اندازه‌گیری می‌شود:

$$\text{رابطه (۲)}$$

(میانگین تعداد کلمات در هر جمله + تعداد کلمات پیچیده) × ۰/۴ = شاخص فوگ

فرآیند تعیین سطح خوانایی گزارشگری مالی در شاخص فوگ بر مبنای گزارش‌های هیئت مدیره عبارت است از: ۱- انتخاب یک نمونه یکصد کلمه‌ای از ابتداء، یک نمونه یکصد کلمه‌ای از وسط و یک نمونه یکصد کلمه‌ای از انتهای گزارش‌های هیئت مدیره به صورت تصادفی؛ ۲- شمارش تعداد جملات هر یک از نمونه‌ها؛ ۳- مشخص کردن متوسط طول جملات از طریق تقسیم تعداد کلمات به تعداد جملات هر نمونه یکصد کلمه‌ای؛ ۴- شمارش تعداد کلمات سه‌هنجایی و بیشتر از آن (کلمات پیچیده) در هر کدام از متون یکصد کلمه‌ای (کلمه‌ای که از سه هجا تشکیل شده باشد، سه‌هنجایی خوانده می‌شود و کلمه‌ای که بیش از سه هجا داشته باشد چند‌هنجایی نام دارد)؛ ۵- جمع تعداد کلمات پیچیده (سه‌هنجایی و بیشتر) با تعداد متوسط کلمات در جملات و ضرب آن در عدد ثابت (۰/۰۴)؛ ۶- انجام محاسبات بندهای چهار و پنج برای دو نمونه یکصد کلمه‌ای دیگر؛ ۷- محاسبه میانگین نتایج هر سه نمونه از طریق جمع کردن و تقسیم به تعداد (صفری گرایی و رضایی پیته‌نوئی، ۱۳۹۷). بر این اساس، ارتباط بین شاخص فوگ و سطح خوانایی طبق جدول ۲ تدوین می‌شود:

جدول ۲. ارتباط بین شاخص فوگ و خوانایی گزارشگری مالی

شاخص فوگ	بالاتر از ۱۸	سخت	مناسب	قابل قبول	آسان	۱۰-۸
خوانایی	پیچیده					

از آنجایی که گزارش‌های مالی با شاخص FOG بالاتر ممکن است به دشواری در کشش شوند و خوانایی کاهش یابد، این متغیر جهت تفسیر بهتر در عدد (۱۱) ضرب شده است. در متغیر تعدیل کننده این پژوهش، پوشش رسانه‌ای مدیر عامل (Media) است. در پژوهش‌های Li et al., (2018) و فخاری و همکاران (۱۴۰۰) پوشش رسانه‌ای مدیر عامل از طریق تعداد اخباری که درباره مدیر عامل یا مصاحبه‌ی می‌باشد، اندازه‌گیری شده است. مشابه با پژوهش فخاری و همکاران (۱۴۰۰)، در این مطالعه نیز مصاحبه‌های تلویزیونی یا اینترنتی، روزنامه‌ها (دنیای اقتصاد و دنیای بورس)، پایگاه‌های خبری، خبرگزاری‌ها، تارنمایی شرکت‌ها و سایر رسانه‌ها گردآوری شده و به عنوان تعداد اخبار

مرتبه با مدیر عامل در نظر گرفته شده است. این اطلاعات از پایگاه‌های اطلاعاتی بورس نیوز، بورس ۲۴، تارنمای شرکت‌ها، روزنامه‌های دنیای اقتصاد و دنیای بورس گردآوری شده‌اند. همچنین، جهت تفسیر مطلوب‌تر یافته‌ها و کاهش مشکلات برآورد مدل رگرسیونی، متغیر پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بر اساس میانه مقادیر به متغیر مجازی تبدیل یافته است. بدین صورت که هرگاه تعداد اخبار مربوط به مدیر عامل یک شرکت از میانه مقادیر بیشتر باشد، یک و در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود.

متغیرهای کنترلی این پژوهش نیز عبارت‌اند از:

VOL: لگاریتم حجم معاملات سهام طی سال؛ LME: لگاریتم ارزش بازار شرکت؛ LEV: نسبت مجموع بددهی به مجموع دارایی‌ها؛ ROA: نرخ بازده دارایی که برابر است با نسبت سود خالص به مجموع دارایی‌ها؛ BTM: نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام؛ EVOL: نوسان پذیری سود بوده و برابر است با انحراف معیار سود عملیاتی در ۳ سال گذشته؛ ACCR: این متغیر جهت کنترل تأثیر بالقوه مدیریت سود بوده که از قدر مطلق اقلام تعهدی اختیاری بر اساس الگوی (McNichols 2002) در سطح سال - صنعت استفاده شده است.

الگوی (۴)

$$TACC_{it} = \frac{1}{A_{t-1}} + CFO_{it-1} + CFO_{it} + CFO_{it+1} + \Delta SALES_{it} + PPE_{it} + \varepsilon_{it}$$

همچنین YEAR و INDUSTRY به ترتیب اثر سال و صنعت هستند.

یافته‌ها

آمار توصیفی. یافته‌های توصیفی در جدول ۳ ارائه شده است. همان‌گونه که نتایج نشان می‌دهد میانگین هم‌زمانی قیمت سهام ۱/۱۹- می‌باشد. علامت منفی این متغیر نشان می‌دهد که به طور متوسط، ریسک سیستماتیک کمتر از ریسک غیرسیستماتیک بر حسب مدل بازار است؛ به عبارت دیگر، همبستگی تغییرات بازده سهام شرکت‌های مورد مطالعه با تغییرات بازده بازار و صنعت کمتر بوده و عوامل غیرسیستماتیک بخش مهمی از تغییرات بازده

شرکت‌ها را توضیح می‌دهند. همچنین، میانگین شاخص FOG به عنوان معیار خوانایی گزارش‌های مالی ۱۴/۳ بوده است (بدون لحاظ علامت منفی). از آنجایی که این آماره بین مقادیر ۱۴ تا ۱۸ بوده است می‌توان گفت که متن گزارش‌های هیئت مدیره شرکت‌های نمونه به دشواری خوانده می‌شوند. همچنین بیشینه و کمینه این متغیر به ترتیب ۳۳/۸ و ۷/۴ بوده که حاکی از آن است که خوانایی در سطح پیچیده و آسان نیز بین شرکت‌ها وجود دارد که مقدار انحراف معیار نیز از پراکندگی خوانایی در بین واحدهای تجاری حکایت دارد. میانگین تعداد اخبار مدیر عامل نیز ۲۶ بوده که بیانگر این موضوع است که به طور متوسط ۲۶ خبر برای یک مدیر عامل طی سال وجود داشته است. میانگین نسبت BM با مقدار ۰/۶۱ نیز نشان‌دهنده فاصله ارزش دفتری بالرزش بازار بوده که از عدم تقارن اطلاعاتی شرکت‌ها حکایت دارد. به طور کلی نتایج آمار توصیفی نشان می‌دهد که میانگین و میانه متغیرها به هم نزدیک بوده و انحراف معیار کمی نیز دارند، بنابراین می‌توان چنین نتیجه‌گیری نمود که توزیع داده‌ها به طور تقریبی نرمال است.

جدول ۳. آمار توصیفی متغیرها

متغیر	میانگین	میانه	بیشینه	کمینه	انحراف معیار
هم زمانی قیمت سهام	-۱/۱۹۲	-۱/۰۱۸	۰/۷۷۴	-۵/۷۸۰	۰/۹۸۶
خوانایی گزارشگری مالی	۱۴/۳۰۴	۱۳/۷۳۳	۳۳/۸۶۷	۷/۴۶۰	۳/۲۹۱
پوشش رسانه‌ای مدیر عامل (تعداد اخبار)	۲۶	۴	۱۰۰۷	۱	۱۰۲
اقلام تعهدی اختیاری	۰/۱۲۳	۰/۰۸۱	۲/۴۰۵	۰/۰۰۱	۰/۱۸۵
نسبت BM	۰/۶۱۳	۰/۴۹۱	۶/۰۹۰	۰/۰۲۶	۰/۵۰۰
پذیری سودنوسان	۰/۳۴۲	۰/۲۸۹	۱/۱۲۲	۰/۰۰۱	۰/۲۳۶
نسبت اهرم	۰/۵۴۰	۰/۵۵۳	۰/۷۵۸	۰/۰۱۳	۰/۱۸۱
ارزش بازار شرکت	۱۴/۱۶۴	۱۳/۹۹۲	۱۹/۳۷۴	۱۰/۵۰۵	۱/۵۲۷
هانرخ بازده دارایی	۰/۱۷۰	۰/۰۹۰	۱۴/۵۷۹	-۰/۶۲۰	۰/۷۵۱
حجم معاملات	۲۵/۴۶۳	۲۵/۷۳۳	۳۰/۹۵۷	۱۶/۴۱۸	۲/۳۳۵

جدول ۴ دربرگیرنده همبستگی بین متغیرهای پژوهش می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که خوانایی گزارشگری مالی با هم زمانی قیمت سهام همبستگی منفی و معنادار دارد.

به بیان دیگر، شرکت‌هایی که دارای خوانایی بالاتری هستند، اطلاعات خاص شرکت‌ها مبنای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران قرار گرفته و هم‌زمانی قیمت سهام کاهش می‌باید که با یافته‌های آزمون فرضیه‌ها نیز همسو بوده است. همچنین از آنجایی که همبستگی بین متغیرهای توضیحی کمتر از ۰/۷ بوده می‌توان گفت که هم‌خطی وجود نداشته که در راستای یافته‌های آزمون عامل تورم واریانس نیز بوده است.

جدول ۴. ماتریس همبستگی متغیرها

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	متغیرها
									۱	SYNCH .۱
								۱	-۰/۰۱**	READ .۲
							۱	-۰/۰۱**	-۰/۰۲**	MEDIA .۳
						۱	۰/۰۶**	-۰/۰۸**	۰/۰۱**	ACCR .۴
					۱	-۰/۰۱	۰/۰۸*	۰/۰۴	۰/۰۷*	BTM .۵
				۱	-۰/۰۴	۰/۰۹**	۰/۰۵**	۰/۰۹**	-۰/۰۱	EVOL .۶
			۱	۰/۰۱	۰/۰۴	-۰/۰۱**	-۰/۰۳**	۰/۰۳*	-۰/۰۴*	LEV .۷
		۱	۰/۰۳	۰/۰۹**	۰/۰۸**	۰/۰۲	۰/۰۹***	-۰/۱۱***	۰/۱۲***	LMC .۸
	۱	-۰/۰۳	-۰/۱۲***	۰/۱**	-۰/۰۶	-۰/۰۳	۰/۰۷***	۰/۱۱***	-۰/۰۲	ROA .۹
۱	۰/۰۳	۰/۰۵۶***	۰/۱**	۰/۱۶***	-۰/۱۵***	۰/۰۷*	۰/۰۲***	-۰/۱۲***	۰/۰۶	VOL .۱۰

*** و ** به ترتیب بیانگر معناداری در سطح اطمینان ۹۹٪، ۹۵٪ و ۹۰٪ می‌باشد.

آزمون فرضیه‌ها. قبل از اینکه به تجزیه و تحلیل فرضیه پرداخته شود، نتایج برآشش الگوهای پس از کنترل اثرات سال و صنایع نشان می‌دهد که آماره F در سطح اطمینان ۹۹ درصد حاکی از معناداری کلی مدل بوده و ضریب تعیین تغییل شده نیز به ترتیب ۰/۴ و ۰/۵۴ است. این مقادیر نشان می‌دهند که متغیرهای توضیحی الگوهای تووانایی تبیین تغییرات هم‌زمانی قیمت سهام را دارند. عامل تورم واریانس نیز برای متغیرهای توضیحی کمتر از ۱۰ بوده که نبود هم‌خطی را نشان می‌دهد.

همان‌گونه که نتایج آزمون فرضیه اول در جدول ۵ نشان می‌دهد، خوانایی گزارشگری مالی با یک وقهه بر هم‌زمانی قیمت سهام تأثیر منفی و معنادار دارد. ضریب

این متغیر ۰/۴۸- بوده است. این مقدار نشان می‌دهد که به ازای یک واحد تغییر در شاخص فوگ به عنوان معیار خوانایی گزارشگری مالی، وابستگی بازده سهام شرکت‌ها به بازده بازار و صنعت به میزان ۰/۴۸ واحد در جهت معکوس تغییر می‌یابد. بهیان دیگر، هر چه خوانایی گزارشگری مالی بیشتر باشد، تغییرات بازده سهام به اطلاعات خاص شرکت بیش از اطلاعات بازار و صنایع بوده که این موضوع بیانگر کاهش هم زمانی قیمت سهام است. درنتیجه، افزایش خوانایی گزارشگری مالی، میزان ترکیب اطلاعات خاص شرکت‌ها را با قیمت سهام بیشتر کرده و منجر به کاهش پدیده هم زمانی می‌شود.

در رابطه با متغیرهای کنترلی یافته‌ها بدین صورت بوده است که نسبت BTM تأثیر مثبت و معناداری بر هم زمانی قیمت سهام دارد؛ بنابراین، شرکت‌هایی که از نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار بالاتری برخوردار هستند، تغییرات بازده سهام آن‌ها بیش از آن که به اطلاعات خاص شرکت واکنش نشان دهد، از اطلاعات بازار پیروی نموده که ممکن است دلیل آن فرصت‌های رشد پایین باشد. همچنین نتایج نشان داد شرکت‌های بزرگ بیش از شرکت‌های کوچک دارای هم زمانی قیمت سهام بوده‌اند. دلیل آن ممکن است این موضوع باشد که بازده شرکت‌های بزرگ وابستگی شدیدی به بازده بازار و صنعت دارد. علاوه براین، نمی‌توان از حساسیت سیاسی شرکت‌های بزرگ در مقایسه با شرکت‌های کوچک نیز غافل گردید. همچنین نتایج نشان داد شرکت‌هایی که اقلام تعهدی اختیاری بالاتر دارند، هم زمانی قیمت سهام کاهش می‌یابد. در همین راستا، نتایج نشان داد شرکت‌هایی که دارای نوسان بیشتری در سود عملیاتی هستند، اطلاعات خاص واحدهای تجاری از قدرت بالاتری برای پیش‌بینی بازده برخوردار هستند. از ترکیب این یافته‌ها می‌توان چنین استنباط نمود که استفاده از اقلام تعهدی اختیاری بیشتر، پراکندگی سود را افزایش داده و این موضوع منجر به کاهش هم زمانی قیمت سهام می‌شود. چون که بازار ممکن است نسبت به مدیریت سود شرکت‌ها آگاه نبوده و مدیران از این رویه برای علامت‌دهی به بازار بهره گیرند. در رابطه با سایر متغیرهای کنترلی نتایج معناداری مشاهده نگردیده است.

جدول ۵. تأثیر خوانایی گزارشگری مالی بر هم‌زمانی قیمت سهام

VIF	آماره	معناداری	آماره t	خطای استاندارد	ضریب	متغیر
۱/۰۵۲۳	۰/۰۱۷۳	-۲/۳۹۱۶	۰/۲۰۱۰	-۰/۴۸۰۸	FOG	شاخص
۱/۶۱۰۸	۰/۱۲۰۸	۱/۵۵۴۹	۰/۰۳۱۹	۰/۰۴۹۶		حجم معاملات سهام
۱/۰۶۵۶	۰/۰۰۰۶	۳/۴۸۰۰	۰/۰۵۹۱	۰/۲۰۵۷		نسبت
۱/۰۵۷۷	۰/۲۶۹۳	-۱/۸۲۱۴	۰/۱۶۱۲	-۰/۲۹۳۷		نوسان بذری سود
۱/۵۳۶۰	۰/۰۰۰۰	۴/۲۰۲۵	۰/۱۰۳۳	۰/۴۳۴۲		ارزش بازار
۱/۰۳۶۲	۰/۲۷۵۹	-۱/۰۹۱۰	۰/۲۰۰۴	-۰/۲۱۸۷		نسبت بدھی
۱/۰۱۸۸	۰/۰۰۶۸	-۲/۷۷۲۴	۰/۱۴۲۶	-۰/۳۸۸۳		مدیریت سود
۱/۰۴۱۶	۰/۷۲۴۸	-۰/۳۵۲۲	۰/۰۲۱۹	-۰/۰۰۷۷		نرخ بازده دارایی‌ها
-	۰/۰۰۰۰	-۵/۲۱۵	۱/۵۲۲۳	-۷/۹۳۹۱		مقدار ثابت
اثر ثابت سال کنترل شد					۰/۴۰	ضریب تعیین تعديل شده
اثر ثابت صنایع کنترل شد					۴/۰۵۹۱	F آماره
					۰/۰۰۰۰	احتمال آماره F

نتایج آزمون فرضیه دوم در جدول ۶ ارائه شده است. همان‌گونه که نتایج نشان می‌دهد ضریب شاخص FOG به عنوان معیار خوانایی گزارشگری مالی ۰/۴۱ و معنادار است. همچنین، ضریب متغیر تعاملی FOG*MEDIA نیز ۰/۳۶ و معنادار است. از آنجایی که ضرایب متغیر مستقل و تعاملی معنادار و هم علامت هستند، پوشش رسانه‌ای بالاتر مدیر عامل، به اندازه مجموع ضرایب یعنی ۰/۷۷- اثر خوانایی گزارشگری مالی بر هم‌زمانی قیمت سهام را تشدید و تقویت می‌کند؛ بنابراین، تأثیر خوانایی گزارشگری مالی در شرکت‌هایی که پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بیشتر است، منجر به کاهش بیشتر هم‌زمانی قیمت سهام می‌شود.

جدول ۶. تأثیر پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بر خوانایی گزارشگری مالی و هم‌زمانی قیمت سهام

VIF	آماره	معناداری	آماره t	خطای استاندارد	ضریب	متغیر
۱/۰۸۰۶	۰/۰۲۱۳	-۲/۳۱۱۸	۰/۱۷۷۴	-۰/۴۱۰۲	FOG	شاخص
۲/۵۸۵۴	۰/۳۴۵۰	۰/۹۴۵۵	۰/۲۱۰۹	۰/۱۹۹۴		پوشش رسانه‌ای مدیر عامل
۲/۹۰۸۲	۰/۰۳۳۱	-۲/۱۳۸۲	۰/۱۷۲۲	-۰/۳۶۸۳		FOG*MEDIA

خوانایی گزارشگری مالی و هم زمانی قیمت سهام: نقش تعدیل گر...؛ بروزگر و فقیه | ۱۴۱

VIF	آماره آماره	معناداری	t آماره	خطای استاندارد	ضریب	متغیر
۱/۰۶۶۷	۰/۰۰۰۰	۵/۲۹۲۳	۰/۰۵۳۳	۰/۲۸۲۵	BTM	نسبت
۱/۰۲۳۲	۰/۴۰۴۷	-۰/۸۲۵۳	۰/۲۹۴۸	-۰/۲۴۳۳	مدیریت سود	
۱/۰۶۸۶	۰/۹۶۵۵	۰/۰۴۳۳	۰/۱۶۴۳	۰/۰۰۷۱	نوسان پذیری سود	
۱/۰۴۲۰	۰/۱۰۲۱	-۰/۶۳۸۷	۰/۱۰۷۶	-۰/۱۷۶۳	نسبت بدھی	
۱/۷۳۳۲	۰/۰۶۹۹	-۱/۸۱۷۹	۰/۰۵۲۴	-۰/۰۹۵۴	ارزش بازار	
۱/۶۲۵۴	۰/۰۰۰۴	۳/۵۹۹۷	۰/۰۲۴۸	۰/۰۸۹۳	حجم معاملات سهام	
۱/۰۵۲۷	۰/۰۰۵۲	۲/۸۰۸۸	۰/۰۱۲۶	۰/۰۳۵۴	نرخ بازده دارایی‌ها	
-	۰/۰۸۲۰	-۱/۷۴۴۰	۰/۷۶۱۱	-۱/۳۲۷۴	مقدار ثابت	
اثر ثابت سال کنترل شد			۰/۵۴	ضریب تعیین تعديل شده		
			۶/۱۴۹۵	F آماره		
اثر ثابت صنایع کنترل شد			۰/۰۰۰۰	احتمال آماره		

آزمون‌های تکمیلی

اثر اجزای محیط اطلاعاتی. همان‌گونه که اشاره شد، محیط اطلاعاتی شرکت‌ها بر چگونگی ارائه و انتشار اطلاعات به بازار مؤثر بوده (Loughran and McDonald, 2014) و اجزای یک محیط اطلاعاتی، مخابره و انتقال اطلاعات به بازار را تحت تأثیر قرار می‌دهد (Kumar, 2014). به همین جهت، در صدد برآمدیم تا تأثیر پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بر ارتباط بین خوانایی گزارشگری مالی و هم زمانی قیمت سهام را تحت شرایط اجزای محیط اطلاعاتی شرکت‌های ایرانی آزمون کیم. (Bai et al, 2018) اجزای یک محیط اطلاعاتی را شامل عرضه و تقاضای اطلاعات پرشمرده‌اند. در این پژوهش، محیط اطلاعاتی شرکت‌ها بر اساس عرضه و تقاضای اطلاعات تفکیک و سهامداران نهادی به عنوان معیار عرضه و فرصت‌های رشد (معیار کیوتوبین) و مشکل نمایندگی (معیار جریان نقدی آزاد) برای سنجش عدم تقارن اطلاعاتی به عنوان عوامل تقاضای اطلاعات لحاظ شده‌اند. در پایان، شرکت‌ها بر اساس میانه متغیرها به شرکت‌های با درصد مالکیت نهادی بالا و پایین، فرصت‌های رشد زیاد و کم و مشکل نمایندگی بیشتر و کمتر تقسیم شده‌اند.

جدول ۷ نتایج اثر درصد سهامداران نهادی به عنوان معیار عرضه اطلاعات را نشان

می‌دهد. نتایج بیانگر این بوده است که ضریب شاخص FOG در شرکت‌های با مالکیت نهادی پایین و بالا به ترتیب -0.91 و 0.21 و معنادار نیز بوده است. همچنین، ضریب متغیر تعاملی $FOG \times MEDIA$ نیز در دو گروه درصد سهامداران نهادی پایین و بالا به ترتیب -0.51 و -0.207 می‌باشد. جهت بررسی این که آیا این ضرایب با یکدیگر تفاوت معنادار دارند، از رویکرد Paternoster et al. (1998) استفاده شد که این موضوع با توجه به معناداری آماره‌های t و F در دو گروه قابل مشاهده است. از آنجایی که ضرایب متغیر مستقل و تعاملی در شرکت‌های با درصد سهامداران نهادی پایین، معنادار و هم علامت هستند، پوشش رسانه‌ای بالاتر، معادل مجموع ضرایب (یعنی -0.98) اثر خوانایی بر هم زمانی قیمت سهام را تشدید می‌کند. در مقابل، شرکت‌هایی که مالکیت نهادی بالاتری دارند، تأثیر پوشش رسانه‌ای بر ارتباط بین خوانایی و هم زمانی قیمت سهام تضعیف شده است. چون احتمال می‌رود که بخشی از اطلاعات به واسطه این گروه از سرمایه‌گذاران به بازار مخابره گردد.

جدول ۷. اثر معیار عرضه اطلاعات (سهامداران نهادی)

معناداری	شرکت‌های با مالکیت نهادی پایین		ضریب	متغیر
	معناداری	ضریب		
0.0284^{**}	$2/1193$	0.0364^{**}	-0.9165	شاخص FOG
0.0047^{***}	$4/0905$	0.0113^{**}	$-2/5874$	پوشش رسانه‌ای مدیر عامل
0.0047^{***}	$-3/5157$	0.0125^{**}	$-2/0716$	$FOG \times MEDIA$
0.05831	$0/2870$	$0/4753$	$-0/1550$	مدیریت سود
0.0934^*	$0/2004$	0.0099^{***}	$0/1154$	BTM نسبت
0.0106^{**}	$-0/8041$	$0/1968$	$0/2305$	نوسان پذیری سود
0.08264	$-0/0808$	$0/6156$	$-0/1462$	نسبت بدھی
0.0121^{**}	$0/6665$	$0/2720$	$0/0255$	ارزش بازار شرکت
0.04347	$0/0942$	$0/2336$	$-0/1248$	نرخ بازده دارایی‌ها
0.01749	$0/0686$	$0/1671$	$0/0649$	حجم معاملات سهام
0.0005^{***}	$-15/041$	$0/0496^{**}$	$-1/9912$	مقدار ثابت
$0/24$		$0/25$		R^2 تعدیل شده

خوانایی گزارشگری مالی و هم زمانی قیمت سهام: نقش تعدیل گر...؛ بروزگر و فقیه | ۱۴۳

شرکت‌های با مالکیت نهادی پایین				متغیر
معناداری	ضریب	معناداری	ضریب	
کنترل شد		کنترل شد		اثر ثابت سال و صنعت
مقایسه ضرایب با آزمون پترنوستر				
F	پترنوستر	t	پترنوستر	متغیر / آماره
۰/۰۰۵۰	۸/۲۶۵	۰/۰۰۲۵	-۲/۸۷۵	شاخص FOG
۰/۰۰۰۲	۱۴/۴۲۳	۰/۰۰۰۱	-۳/۷۹۷	پوشش رسانه‌ای مدیرعامل
۰/۰۰۰۲	۱۴/۲۰۴	۰/۰۰۰۱	-۳/۷۶۸	FOG*MEDIA

جدول ۸ نتایج اثر معیارهای تقاضای اطلاعات شامل فرصت‌های رشد و مشکل نمایندگی را منعکس می‌کند. ضریب FOG در شرکت‌های با فرصت‌های رشد بالاتر و پایین تر به ترتیب ۳/۳- و ۱/۲- و معنادار نیز بوده‌اند. ضریب متغیر تعاملی MEDIA*FOG نیز در دو گروه به ترتیب ۲/۱- و ۳/۷ می‌باشد. آماره‌های t و F بر اساس آزمون پترنوستر حکایت از آن دارد که تأثیر پوشش رسانه‌ای مدیرعامل بر ارتباط بین خوانایی و هم زمانی قیمت سهام در شرکت‌های دارای فرصت‌های رشد بالا و پایین تفاوت معنادار دارند. از آنجایی که ضرایب متغیر مستقل و تعاملی در شرکت‌های با فرصت‌های رشد بالاتر معنادار و هم علامت هستند، پوشش رسانه‌ای، به اندازه مجموع ضرایب (یعنی ۵/۴-) ارتباط بین خوانایی و هم زمانی قیمت سهام را تشدید کرده است.

یافته‌های مربوط به مشکل نمایندگی نیز نشان می‌دهد که ضریب FOG در شرکت‌های با مشکل نمایندگی بیشتر و کمتر به ترتیب ۲/۸ و ۰/۴ و معنادار نیز بوده‌اند. ضریب متغیر تعاملی MEDIA*FOG نیز در دو گروه به ترتیب ۲/۷- و ۱/۳- است. آماره‌های پترنوستر نیز بیانگر این است تفاوت معناداری بین دو گروه به لحاظ تأثیر پوشش رسانه‌ای مدیرعامل بر ارتباط بین خوانایی و هم زمانی قیمت وجود دارد. بدین صورت که ضرایب متغیر مستقل و تعاملی در شرکت‌های دارای مشکل نمایندگی بیشتر معنادار و هم علامت بوده که این نتیجه حکایت از این دارد که معادل مجموع ضرایب (یعنی ۵/۵-)، پوشش رسانه‌ای منجر به تشدید و تقویت ارتباط بین خوانایی و هم زمانی قیمت سهام شده است.

جدول ۸ اثر معیارهای تقاضای اطلاعات (فرصت‌های رشد و مشکل نمایندگی)

مشکل نمایندگی				فرصت‌های رشد				متغیر
مشکل نمایندگی کمتر	مشکل نمایندگی بیشتر	فرصت رشد پایین	فرصت رشد بالا					
معناداری	ضریب	معناداری	ضریب					
۰/۰۲۱۴**	۰/۴۵۷	۰/۰۱۰۴**	-۲/۸۷۷	۰/۰۰۱۲***	-۱/۲۶۵	۰/۰۰۰۰***	-۳/۳۳۹	شاخص FOG
۰/۰۰۳۳***	۱/۵۱۶	۰/۰۵۴۴*	۳/۰۱۱	۰/۰۰۰۵***	-۴/۲۰۹	۰/۰۴۹۹**	۲/۴۰۱	MEDIA
۰/۰۰۳۴***	-۱/۳۵۱	۰/۰۴۸۲**	-۲/۷۱۱	۰/۰۰۰۳***	۳/۷۶۱	۰/۰۴۱۶**	-۲/۱۶۳	FOG*MEDIA
۰/۴۴۵۵	-۰/۳۱۵	۰/۹۵۵۷	-۰/۰۴۸	۰/۰۰۰۲***	-۰/۵۸۹	۰/۹۴۹۹	۰/۰۴۷	مدیریت سود
۰/۰۰۰۰***	۰/۱۵۰	۰/۷۸۵۴	-۰/۰۷۳	۰/۰۰۰۰***	۰/۳۵۸	۰/۴۲۴۸	۰/۰۸۹	BTM نسبت
۰/۰۷۷۹*	۰/۲۵۳	۰/۳۱۵۰	-۰/۳۸۳	۰/۰۱۰۵**	۰/۴۸۳	۰/۰۱۰۴**	-۰/۷۶۵	نوسان پذیری سود
۰/۳۸۹۴	۰/۱۴۱	۰/۸۲۵۳	-۰/۱۰۸	۰/۰۰۱۳***	-۰/۷۱۸	۰/۷۱۷۸	۰/۱۲۴	نسبت بدھی
۰/۰۰۱۳***	۰/۰۸۴	۰/۶۴۴۹	۰/۱۱۵	۰/۳۴۷۱	-۰/۰۲۸	۰/۳۴۰۵	۰/۱۸۳	ارزش بازار شرکت
۰/۳۳۶۰	-۰/۰۴۱	۰/۲۰۰۸	۰/۰۵۹	۰/۵۴۰۳	۰/۱۹۱	۰/۸۰۳۵	-۰/۰۲۲	نرخ بازده دارایی‌ها
۰/۳۳۳۱	۰/۰۲۲	۰/۵۵۸۶	-۰/۰۲۶	۰/۰۰۰۰***	۰/۰۹۱	۰/۵۰۷۴	-۰/۰۲۸	حجم معاملات
۰/۰۰۰۰***	-۳/۴۸۴	۰/۲۴۶۶	-۴/۹۵۹	۰/۰۰۱۹***	-۱/۸۴۶	۰/۰۴۰۹**	-۶/۳۸۰	مقدار ثابت
۰/۱۸	۰/۱۹			۰/۲۵		۰/۷۷		R ² تعديل شده
کنترل شد				کنترل شد				اثر سال و صنعت
مقایسه ضرایب با آزمون پترونومتر								
پترونومتر	t پترونومتر	F پترونومتر	t پترونومتر	متغیر / آماره				
۸/۸۶۹***	-۲/۹۷۸***	۵/۴۵۹**	-۲/۳۳۶**	شاخص FOG				
۷/۷۱۲***	-۲/۷۷۷***	۱۵/۲۵۱***	-۳/۹۰۵***	MEDIA				
۸/۰۵۵***	-۲/۸۳۸***	۱۶/۲۸۳***	-۴/۰۳۵***	FOG*MEDIA				

*** و ** به ترتیب بیانگر معناداری در سطح اطمینان ۹۹٪، ۹۵٪ و ۹۰٪ می‌باشد.

کنترل درونزاگی خوانایی گزارشگری مالی. (2002) Bloomfield نشان داد که خوانایی گزارشگری مالی ممکن است به طور آگاهانه انتخاب یا سازماندهی شود تا در کاستفاده کنندگان از عملکرد شرکت‌ها را تحت تأثیر قرار دهد. به همین جهت، برای تقویت یافته‌های اصلی پژوهش و اینکه درونزاگی متغیر خوانایی نیز کنترل شود، از سیستم

حداقل مربعات دوم مرحله‌ای^۱ استفاده شد. در این سیستم ابتدا رگرسیون مرحله نخست که نمایانگر عوامل تأثیرگذار بر خوانایی گزارشگری مالی می‌باشد، برآورده گردیده و سپس باقیمانده این مدل به عنوان یک متغیر توضیحی جایگزین خوانایی در رگرسیون اصلی شده و دوباره آزمون گردید؛ بنابراین، رگرسیون مرحله نخست طبق الگوی ۵ برآورده می‌شود:

الگوی(۵)

$$FOG_{it} = \beta_0 + \beta_1 ForeignSale_{it} + \beta_2 LOSS_{it} + \beta_3 LEV_{it} + \beta_4 ROA + \beta_5 RES_{it} + \beta_6 LMC + \beta_7 ACCR_{it} + \varepsilon_{it}$$

همان‌گونه که نتایج در جدول ۹ از طریق سیستم 2SLS نشان می‌دهد باقیمانده مدل رگرسیون مرحله نخست نیز تأثیر منفی و معناداری بر هم زمانی قیمت سهام دارد که در راستای یافته‌های اصلی پژوهش بوده است. بیان‌دیگر، تأثیر شاخص FOG بر هم زمانی قیمت سهام از طریق کنترل درون‌زاوی متغیر خوانایی نیز با یافته‌های پژوهش مطابقت دارد.

جدول ۹. درون‌زاوی متغیر خوانایی گزارشگری مالی طبق 2SLS

رگرسیون مرحله دوم					رگرسیون مرحله اول					متغیر
معناداری	t	آماره	خطای استاندارد	ضریب	معناداری	t	آماره	خطای استاندارد	ضریب	
۰/۰۳۰۲	-۲/۱۷۳۷	۰/۲۵۵۹	-۰/۵۵۶۴	-	-	-	-	-	-	RESFOG
۰/۰۲۰۹	۲/۳۱۶۵	۰/۰۵۳۰	۰/۱۲۲۹	-	-	-	-	-	-	حجم معاملات
۰/۰۰۰۰	۴/۲۴۵۸	۰/۰۵۵۷	۰/۲۳۶۸	-	-	-	-	-	-	BTM نسبت
۰/۲۱۴۰	-۱/۲۴۴۱	۰/۲۱۴۰	-۰/۲۶۶۲	-	-	-	-	-	-	نوسان‌پذیری سود
۰/۱۴۸۷	-۱/۴۴۶۲	۰/۱۷۰۴	-۰/۲۴۶۵	۰/۴۱۸۷	۰/۸۰۹۳	۰/۳۷۷۸	-۰/۳۰۵۷	-	-	ارزش بازار شرکت
۰/۰۱۴۴	-۲/۴۵۵۴	۰/۱۲۷۲	-۰/۳۱۲۴	۰/۰۳۵۲	-۲/۱۱۲۳	۰/۵۹۰۴	-۱/۲۴۷۲	-	-	نسبت بدھی
۰/۱۴۹۴	-۱/۴۴۴۰	۰/۱۹۰۶	-۰/۲۷۵۲	۰/۷۳۰۷	-۰/۳۴۴۳	۰/۵۸۴۴	-۰/۲۰۱۲	-	-	مدیریت سود
۰/۲۷۳۳	-۱/۰۹۶۶	۰/۰۴۲۸	-۰/۰۴۶۹	۰/۰۳۲۲	-۲/۱۴۸۵	۰/۰۵۰۹	-۰/۱۰۹۵	-	-	نرخ بازده دارایی‌ها
-	-	-	-	۰/۰۰۰۱	-۳/۸۲۷۰	۰/۲۴۵۱	-۰/۹۳۸۲	-	-	فروش خارجی

1. Two Stage Least Squares (2SLS)

رگرسیون مرحله دوم					رگرسیون مرحله اول					متغیر
معناداری	آماره t	خطای استاندارد	ضریب	معناداری	آماره t	خطای استاندارد	ضریب	معناداری	آماره t	
-	-	-	-	۰/۹۰۸۶	-۰/۱۱۴۸	۰/۳۶۶۲	-۰/۰۴۲۰	زیان شرکت		
-	-	-	-	۰/۱۸۲۲	-۱/۱۳۳۵۷	۰/۳۹۵۲	-۰/۵۲۸۰	تجدید ارائه		
۰/۷۶۲۰	-۰/۳۰۳۰	۲/۵۳۳۷	-۰/۷۶۷۸	۰/۰۰۰۱	۳/۹۶۶۱	۵/۰۲۳۵	۱۹/۹۲۳۹	مقدار ثابت		
کنترل شد				کنترل شد				اثر ثابت سال		
کنترل شد				کنترل شد				اثر ثابت صنعت		
۰/۱۶				۰/۳۱				تعدیل شده R^2		
۳/۰۲۵۱				۳/۵۵۶۴				آماره F		
۰/۰۰۰				۰/۰۰۰				معناداری		

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش مطالعه ارتباط خوانایی گزارشگری مالی، پوشش رسانه‌ای مدیرعامل و هم‌زمانی قیمت سهام بوده است که با توجه به اجزای محیط اطلاعاتی نیز تبیین شده‌اند.

یافته‌ها نشان داد زمانی که خوانایی گزارشگری مالی افزایش یافته است، هم‌زمانی قیمت سهام کمتر می‌شود. به‌یان دیگر، بهبود شاخص خوانایی سبب شده است تا اطلاعات خاص شرکت‌ها بیش از اطلاعات بازار و صنایع در قیمت سهام نمایان شده و پدیده هم‌زمانی قیمت سهام را کاهش دهد که در راستای پژوهش‌های (Bai et al., 2018) و Gangadharan and Padmakumari (۱۴۰۰) بوده و با پژوهش Gangadharan and Padmakumari (2023) همسو نیست. همچنین، نتایج نشان داد که پوشش رسانه‌ای مدیرعامل، ارتباط بین خوانایی گزارشگری مالی و هم‌زمانی قیمت سهام را تقویت کرده است؛ به عبارت دیگر، خوانایی گزارشگری مالی در شرکت‌هایی که پوشش رسانه‌ای بالاتری وجود دارد، تعديل هم‌زمانی قیمت سهام را تشدید کرده است. در تفسیر این نتیجه می‌توان گفت که مدیران از ابزار رسانه برای علامت‌دهی کیفیت گزارشگری مالی بهره گرفته و به‌واسطه ریسک‌هایی که ممکن است رسانه برای آن‌ها ایجاد نمایند، در راستای اطلاعات قابل‌اتکا و سودمند گام بر می‌دارند که همین موضوع سبب می‌شود تا معیار تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران از اطلاعات

بازار و صنعت به سمت اخبار خاص بنگاه‌های تجاری هدایت شده و هم زمانی قیمت سهام کاهش یابد که در راستای پژوهش فخاری و همکاران (۱۴۰۰) بوده که نشان داده‌اند پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بر هم زمانی قیمت سهام تأثیر منفی دارد. پس می‌توان پوشش رسانه‌ای مدیر عامل را به عنوان یکی از ابزارها و سازوکارهای جدید منابع اطلاعاتی در بازار نوظهور ایران قلمداد نمود که دارای محتوای اطلاعاتی است. علاوه بر این، برای تقویت و تکمیل یافته‌ها اثر اجزای محیط اطلاعاتی از دو جهت عرضه و تقاضای اطلاعات مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که از جنبه عرضه اطلاعات، در شرکت‌های با درصد سهامداران نهادی پایین و از جنبه تقاضای اطلاعات نیز در بنگاه‌های دارای فرصت‌های رشد بالاتر و مشکل نمایندگی بیشتر، تأثیر پوشش رسانه‌ای مدیر عامل بر ارتباط بین خوانایی گزارشگری مالی و هم زمانی قیمت سهام تشید شده است. بر اساس این نتایج می‌توان سهامداران نهادی را به عنوان ابزاری برای عرضه و انتقال اطلاعات به بازار در نظر گرفت. همچنین، فرصت‌های رشد و مشکل نمایندگی را نیز می‌توان از جمله عواملی بر شمرد که تقاضای اطلاعات را متأثر می‌سازند. این یافته‌ها می‌توانند کارکردها و پیامدهای مهمی را برای هدایت و جهت‌گیری مدیران در راستای ارائه گزارش‌های مالی به ویژه در شرایطی که شرکت‌های آن‌ها با محدودیت‌هایی مانند عدم تقارن اطلاعاتی بالا و مالکیت نهادی پایین روبه‌رو هستند، به ارمغان آورند.

با توجه به تأثیر تعدیل کنندگی پوشش رسانه‌ای بر ارتباط بین خوانایی و هم زمانی قیمت سهام، چندین دستاورد و زمینه پژوهشی را می‌توان مطرح کرد. اول، سرمایه‌گذاران در هنگام اتخاذ تصمیم‌گیری‌هایشان به واسطه گزارش‌های هیئت‌مدیره، علاوه بر سازوکارهای بنیادی و سنتی شرکت‌ها به خوانایی آن و همچنین پوشش رسانه‌ای مدیر عامل به طور هم زمان به عنوان ابزاری جهت ارائه اطلاعات مفید توجه نمایند. چراکه این موضوع به ویژه در بازارهای نوظهور و کمتر توسعه یافته مانند ایران که بازدارنده‌های قابل ملاحظه‌ای برای همبستگی بین اطلاعات خاص شرکت‌ها و قیمت سهام وجود دارد، حائز اهمیت است. دوم، از آنجایی که تحلیلگران مالی کمی در بازار ایران وجود داشته و

همچنین نوسان بیش از حد ریسک و بازده، پیشنهاد می شود تا سرمایه‌گذاران از خوانایی و پوشش رسانه‌ای به عنوان مکمل و جایگزینی در ارائه و افشاء اطلاعات ناقص بهره گیرند. همچنین، در راستای یافته‌های این پژوهش می توان پیشنهادهای سیاستی برای سازمان بورس و اوراق بهادار مطرح کرد. اول، پیشنهاد می شود تا پوشش رسانه‌ای را به عنوان یکی از مؤلفه‌های قانون حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران خُرد محسوب نموده و به لحاظ حقوقی، گزاره‌های مسئولیت و پاسخگویی برای آن تدوین و مقرر گردد. چراکه امروزه از ظرفیت‌های رسانه به منظور بهبود نظارت و کارایی مدیران استفاده شده و از آن به عنوان یکی از سازوکارهای بیرونی حاکمیت شرکتی یاد می شود. دوم، پیشنهاد می شود تا با وضع دستورالعمل‌هایی مانند آنچه توسط کمیسیون بورس اوراق بهادار با عنوان انگلیسی ساده^۱ صورت گرفته است، شرکت‌ها را ملزم کنند تا جهت نگارش گزارش‌های هیئت‌مدیره آن را رعایت نموده و حتی آن‌ها را بر مبنای خوانایی رتبه‌بندی نموده و به عنوان یکی از مصاديق امتياز افشاء و شفافيت شرکت‌ها لحاظ نمایند.

در پژوهش‌های آینده می توان ارتباط بین خوانایی، پوشش رسانه‌ای مدیر عامل و همزمانی قیمت سهام را در شرکت‌های دولتی مورد بررسی قرار داد. چراکه فخاری و همکاران (۱۴۰۰) نشان داده‌اند که تأثیر منفی پوشش رسانه‌ای در شرکت‌های با نفوذ دولتی بالاتر است. همچنین، از آنجایی که همبستگی منفی بین متغیرهای پوشش رسانه‌ای و خوانایی گزارشگری مالی مشاهده شده و پرسش‌هایی که طی انجام آن برای پژوهشگران مبنی بر وجود رابطه علی ایجاد گردیده است، پیشنهاد می شود از طریق سیستم معادلات همزمان نیز موضوع پژوهش مورد بررسی قرار گیرد.

تعارض منافع

نویسنده‌گان مقاله حاضر هیچ گونه تعارض منافع ندارند.

ORCID

Ghodratolla Barzegar
Mohsen Faghih

<http://orcid.org/0000-0002-6639-9339>
<http://orcid.org/0000-0003-4056-0232>

1. Plain English

منابع

- باغومیان، رافیک؛ رجب دری، حسین؛ خانی ذلان، امیررضا. (۱۴۰۰). رابطه خوانایی گزارش‌های مالی و هم زمانی قیمت سهام با نقش تعدیل گر مالکیت نهادی و عدم تقارن اطلاعاتی. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۸(۷۱)، ۵۷-۸۶.
- رضازاده، جواد؛ بکسلو، عاطفه. (۱۳۹۳). گزارشگری مالی متهرانه و آگاهی بخشی قیمت سهام. *پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی*، ۲(۳)، ۲۲-۷.
- صفری گرایلی، مهدی؛ رضایی پیته‌نوئی، یاسر. (۱۳۹۷). توانایی مدیریت و خوانایی گزارشگری مالی: آزمون نظریه علامت‌دهی، مجله دانش حسابداری، ۲(۹)، ۲۱۸-۱۹۱.
- فخاری، حسین؛ فقیه، محسن؛ ایمانی، کریم. (۱۴۰۰). پوشش رسانه‌ای مدیر عامل و هم زمانی قیمت سهام: سیستم معادلات هم زمان. *پیشرفت‌های حسابداری*، ۱۳(۲)، ۱۹۷-۲۲۶.
- فروغی، داریوش؛ قاسم‌زاد، پیمان. (۱۳۹۵). تأثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر هم زمانی قیمت سهام. *پژوهش‌های حسابداری مالی*، ۸(۱)، ۵۴-۳۹.
- فلاح زاده ابرقویی، احمد؛ تفتیان، اکرم؛ حیرانی، فروغ. (۱۳۹۸). بررسی رابطه افشاری اطلاعات با هم زمانی قیمت سهام و ریسک سقوط آن با استفاده از سیستم معادلات هم زمان. *دانش حسابداری*، ۱۰(۱)، ۱۹۴-۱۶۹.
- همتی، هدی؛ سیرانی، محمد؛ محمدی، قانع. (۱۳۹۴). اثر کیفیت حسابرسی و ساختار مالکیت بر هم زمانی قیمت سهام در بورس اوراق بهادار تهران. *دانش حسابرسی*، ۱۵(۶۱)، ۲۱.

References

- Ahmed, S. A., Neel, M., & Safdar I. (2015). Evidence on the Association between Accounting Comparability and Stock Price Efficiency. *10th Annual Lone Star Accounting Research Conference*, United States. University of Texas at Dallas.
- Bai, X., Dong, Y., & Hu, N. (2018). Financial report readability and stock return synchronicity. *Applied Economics*, DOI: 10.1080/00036846.2018.1495824.
- Biddle, G. C., Hilary, G., & Verdi, R. S. (2009). How does financial reporting quality relate to investment efficiency? *Journal of Accounting and Economics*, 48(2-3), 112–131.
- Bloomfield, R. J. (2002). The Incomplete Revelation Hypothesis and Financial Reporting. *Accounting Horizons*, 16, 233-243.
- Bond, P., Edmanz, A., & Goldstein, I. (2012). The Real Effects of Financial

- Markets. *Annual Review of Financial Economics*, 4(4), 339-360.
- Butar, S. (2019). Board of Commissioner's Composition, Governance Committee, and Stock Price Synchronicity. *The Journal Akuntansi dan Keuangan*, 21(1), 1-11.
- Cahan, S. F., Chen, C., & Wang, R. (2021). Does Media Exposure Affect Financial Reporting Quality Through Auditors? *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 36(4), 750–775.
- Callen, J. L., Khan, M., & Lu, H. (2013). Accounting Quality, Stock Price Delay, and Future Stock Returns. *Contemporary Accounting Research*, 30 (1), 269–295.
- Cardoso, F., Martinez, A., & Teixeira, A. (2014). Free cash flow and earnings management in Brazil: The negative side of financial slack. *Global Journal of Management and Business Research: Accounting and Auditing*, 14 (1), 84-95.
- Crawford, S. S., Roulstone, D. T., & So, E. C. (2012). Analyst Initiations of Coverage and Stock Return Synchronicity. *Accounting Review*, 87(5), 1527–1553.
- Dai, L., Parwada, J., & Zhang, B. (2015). The governance effect of the media's news dissemination role: Evidence from insider trading. *Journal of Accounting Research*, 53(2), 331–366.
- Dong, Y., Li, O. Z., Lin, Y., & Ni, C. (2013). Information Processing Cost and Stock Return Synchronicity: Evidence from XBRL Adoption. Working paper.
- Durnev, A., Morck, R., Yeung, B., & Zarowin, P. (2003). Does Greater Firm-Specific Return Variation Mean More or Less Informed Stock Pricing? *Journal of Accounting Research*, 41(5), 797–836.
- Ertugrul, M., Lei, J., Qiu, J., & Wan, C. (2017). Annual Report Readability, Tone Ambiguity, and the Cost of Borrowing. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 52(2), 811-836.
- Feng, H., Habib, A., & Tian, G. L. (2019). Aggressive tax planning and stock price synchronicity: evidence from China. *International Journal of Managerial Finance*, 15(5), 829-857.
- Gangadharan, V., & Padmakumari, L. (2023). Annual report readability and stock return synchronicity: Evidence from India, *Cogent Economics & Finance*, 11:1, DOI: 10.1080/23322039.2023.2186034.
- Gul, F. A., Kim, J. B., & Qiu, A. A. (2010). Ownership Concentration, Foreign Shareholding, Audit Quality, and Stock Price Synchronicity: Evidence from China. *Journal of Financial Economics*, 95(3), 425–442.
- Haggard, K. S., Martin, X. M., & Pereira, R. (2008). Does Voluntary Disclosure Improve Stock Price Informativeness? *Financial Management*, 37(4), 747–768.

- Hillert, A., Jacobs, H., & Muller, S. (2014). Media makes momentum. *Review of Financial Studies*, 27(12), 3467–3501.
- Hutton, A., Marcus, A., & Tehranian, H. (2009). Opaque Financial Reports, R2, and Crash Risk. *Journal of Financial Economics*, 94(1), 67–86.
- Inger, K. K., Meckfessel, M. D., Zhou, M., & Fan, W. (2018). An Examination of the Impact of Tax Avoidance on the Readability of Tax Footnotes. *The Journal of the American Taxation Association*, 40(1), 1-29.
- Joe, J. R., Louis, H. & Robinson, D. (2009). Managers' and Investors' Response to Media Exposure of Board Ineffectiveness. *The Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 44(3), 579-605.
- Kim, C., Wang, K., Zhang, L. (2015). Readability of 10-K reports and stock price crash risk. Working paper.
- Kim, J. B., & Shi, H. N. (2012). IFRS Reporting, Firm- Specific Information Flows, and Institutional Environments: International Evidence. *Review of Accounting Studies*, 17(3), 474–517.
- Kumar, G. (2014). Determinants of Readability of Financial Reports of U.S.- Listed Asian Companies. *Asian Journal of Finance & Accounting*, 6(2), 1-18.
- Loughran, T., & McDonald, B. (2014). Measuring Readability in Financial Disclosures. *Journal of Finance*, 69, 1643-1671.
- Lehavy, R., Li, F., & Kenneth, M. (2011). The Effect of Annual Report Readability on Analyst Following and the Properties of their Earnings Forecasts. *Accounting Review*, 86, 1087- 1115.
- Li, F. (2008). Annual Report Readability, Current Earnings and Earnings Persistence. *Journal of Accounting and Economics*, 221–247.
- Li X., Qiao P., & Zhao, L. (2018). CEO media exposure, political connection and Chinese firms' stock price synchronicity. *International Review of Economics and Finance*, doi: 10.1016/j.iref.2018.08.006.
- Liu, B., & McConnell, J. (2013). The role of the media in corporate governance: Do the media influence managers' capital allocation decisions? *Journal of Financial Economics*, 110(1), 1–17.
- Liu, B., & Zhang, X. (2017). Investor Financial Literacy and Stock Price Synchronicity: A Cross-Country Study. *Review of Contemporary Business Research*, 6(2), 26-37.
- Lo, K., Ramos, F., & Rogo, R. (2017). Earnings Management and Annual Report Readability. *Journal of Accounting and Economics*, 63(1), 1- 25.
- McNichols, M. F. (2002). Discussion of the Quality of Accruals and Earnings: The Role of Accrual Estimation Errors. *The Accounting Review*, 77(s-1), 61–69.
- Miller, B. (2010). The Effects of Reporting Complexity on Small and Large

- Investor Trading. *The Accounting Review*, 85(6), 2107-2143.
- Nguyen, B. D. (2015). Is More News Good News? Media Coverage of CEO's, Firm Value, And Rent Extraction. *Quarterly Journal of Finance*, 5(4), 1-38.
- Paternoster, R., Brame, R., Mazerolle, P., & Piquero, A. (1998). Using the correct statistical test for the equality of regression coefficients. *Criminology*, 36(4), 859-866.
- Piotroski, J. D., & Roulstone, D. T. (2004). The Influence of Analysts, Institutional Investors, and Insiders on the Incorporation of Market, Industry, and Firm-Specific Information into Stock Prices. *The Accounting Review*, 79(4), 1119–1151.
- Peress, J. (2014). The Media and Diffusion of Information in Financial Markets: Evidence from Newspaper Strikes. *The Journal of Finance*, 69(5), 2007-2043.
- Qiu, B., Yu, J., & Zhang, K. (2019). Trust and Stock Price Synchronicity: Evidence from China. *Journal of Business Ethics*, 1-13.
- Roll, R. (1988). R-Squared. *Journal of Finance*, 43(2), 541–566.
- Schroeder, M. (2002). SEC proposes rules to improve disclosure by public companies. *Wall Street Journal*, 5.
- Sims, C. A. (2005). Rational Inattention: A Research Agenda. *Discussion paper Series*, 1, Forschungszentrum der Deutschen Bundesbank.
- Teng, CH., & Yang, J. J. (2021). Media exposure on corporate social irresponsibility and firm performance. *Pacific-Basin Finance Journal*, 68, 1-23.
- Trong, N. P., Thuy, V. V. T., & McMillan, D. (2021). Impacts of ownership structure on stock price synchronicity of listed companies on Vietnam stock market. *Cogent Business & Management*, 8(1).
- Wang, J. (2014). Is Stock Price Synchronicity a Measure of Noise or Stock Price Informativeness: Evidence from Audit Pricing Model. *Asian Journal of Finance & Accounting*, 6(2), 87-102.
- Zhang, B. Z., Niu, S. J. (2015), Study on Voluntary Information Disclosure and Stock Price Synchronicity: Evidence from Chinese Listed Companies. *International Conference on Management Science and Management Innovation*.

References [In Persian]

- Baghoomian, R., Rajabdarri, H., & khanizolan, A. (2021). Relationship between Financial Report Readability and Stock Return Synchronicity with the Moderating role of Institutional Ownership and Information Asymmetry. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 18(71), 57-86. [In Persian]
- Fakhari, H., Faghih, M., & Imani, K. (2021). CEO Media Exposure and

- Stock Price Synchronicity: Simultaneous Equations System. *Journal of Accounting Advances*, 13(2), 197-226. [In Persian]
- Fallahzadeh Abarghouhei, A., Taftiyan, A., & Heirany, F. (2019). Relationship between Information Disclosure with the Stock Price Synchronicity and Crash Risk of Falling Stock Prices within Simultaneous Equations System. *Journal of Accounting Knowledge*, 10(1), 169-194. [In Persian]
- Foroghi, D., & Ghasemzad, P. (2016). The Effect of Financial Statements Comparability on Stock Price Synchronicity. *Journal of Financial Accounting Research*, 8(4), 39-54. [In Persian]
- Hemmati, H., Sirani, M., & Mohammadi, GH. (2015). The Impact of Audit Quality and Ownership Structure on Stock Price Synchronicity. *Journal of Audit Science*, 15(61), 193-211. [In Persian]
- Rezazade, J., & Bakeshloo, A. (2015). Aggressive Reporting and Stock Price Informativeness. *Applied Research in Financial Reporting*, 3(2), 7-22. [In Persian]
- Safari Gerayli, M., & Rezaei pitenoei, Y. (2018). Managerial Ability and Financial Reporting Readability: A Test of Signaling Theory. *Journal of Knowledge Accounting*, 9(2), 191-218. [In Persian]

استناد به این مقاله: بروز گر، قدرت الله، فقیه، محسن. (۱۴۰۲). خوانایی گزارشگری مالی و هم زمانی قیمت سهام: نقش تعدیل گر پوشش رسانه‌ای مدیر عامل، مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۷۸(۲۰)، ۱۱۷-۱۵۳.

DOI: 10.22054/qjma.2023.73205.2448

Empirical Studies in Financial Accounting is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

